

Dosarul nr. 2ra-1436/23
2-22176817-01-2ra-15092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Anton, V. Cotorobai, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Tudor Bunulu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Bunulu împotriva Societății pe Acțiuni „Sigma”, în proces de insolvență, cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Tudor Bunulu și s-a menținut hotărârea din 25 ianuarie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 29 noiembrie 2022, Tudor Bunulu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Sigma”, în proces de insolvență, cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, Tudor Bunulu a activat la SA „Sigma” din 06 septembrie 1976, ca salariat, iar, din 16 martie 2011 și în calitate de președinte al comitetului sindical al SA „Sigma. Drepturile și obligațiile legate de raporturile de muncă dintre reclamant și pârât au fost stabilite printr-un contract individual de muncă, elaborat și consultat în corespundere cu prevederile Codului muncii al RM.

A menționat că, la 01 noiembrie 2022, SA „Sigma” a emis ordinul cu nr.XXX-k de concediere a lui Tudor Bunulu, în temeiul art. 86 alin. (1) lit.y¹) din Codul muncii, în ciuda refuzului reclamantului, precum și a faptului că, SA „Sigma” se află în insolvență, în procedura planului de restructurare.

A susținut reclamantul că, este obligat să se adreseze în instanța de judecată, deoarece pârâtul a încălcat principiile ce reies din normele legale și a dreptului omului.

Astfel, cu referire la prevederile art. 1 alin. (4), art. 95 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001, art. 86 alin. (1), lit. c), y¹) din Codul muncii, art. 33 din Legea sindicatelor Nr.1129-XIV din 07 iulie 2000, a solicitat Tudor Bunulu, să fie anulat ordinul de desfacere din inițiativa pârâtului (angajatorului) a contractului individual de muncă, emis în baza art.86 alin.(1) lit. y¹) din Codul muncii, obligarea pârâtului să repare în conformitate cu art. 90 alin. (1) și (2) din Codul muncii, prejudiciul cauzat reclamantului prin plata obligatorie a unei

despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă, încasarea de la pârât în favoarea reclamantului, în temeiul art. 90 alin.(2), lit, b) din Codul muncii, compensare pentru prejudiciului moral cauzat reclamantului în mărimea unui salariu mediu lunar, în sumă de 5800 de lei.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de Tudor Bunulu, ca fiind neîntemeiată (f.d.56; 60/64).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 27 ianuarie 2023, Tudor Bunulu a declarat apel nemotivat (f.d.58), iar, la 22 mai 2023 a depus motivarea apelului, împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia, reexaminarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.72/73).

Prin decizia din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Tudor Bunulu și s-a menținut fără modificări hotărârea 25 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.96; 97/102).

Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile formulate în cererea de apel și materialul probator, a conchis că, soluția primei instanței privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a prevederile art.42, art. 42¹, art.81, art. 86 alin. (1), lit. y¹) din Codul muncii.

Subsecvent, instanța de apel a apreciat apelul declarat în speță ca fiind nefondat și pasibil de a fi respins, soluția contestată a primei instanței fiind conformă exigențelor legale pertinente, temeiuri pentru anularea acesteia în speță lipsind.

Or, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20 ianuarie 2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

La caz, instanța de apel a reținut că, în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanței sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat.

Or, imparțialitatea este esențiala pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, instanța de apel a menționat că în conformitate cu prevederile art.9 din Codul de procedură civilă, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate și egalitate a părților în drepturi (art.26 din Codul de procedură civilă), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligație legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în fraudă regulilor unui proces echitabil.

În această ordine de idei, instanța de apel având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticile formulate în apel sunt

nejustificate, a ajuns la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea primei instanțe.

La 15 septembrie 2023, Tudor Bunulu, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie casată decizia instanței de apel.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele judecătorești ierarhic inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, astfel, concluziile instanțelor judecătorești ierarhic inferioare fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar, aceste încălcări au dus la soluționarea greșită a litigiului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 29 iunie 2023 (f.d. 96)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2023, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 01 august 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.103).

Astfel, recursul declarat la 15 septembrie 2023, de către Tudor Bunulu, împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 18 decembrie 2023, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimă SA „Sigma”, în proces de insolvență, copia recursului declarat de Tudor Bunulu, împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 112).

Prin referința depusă la 01 februarie 2024, SA „Sigma”, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul autorizat, Oleg Braga, a solicitat respingerea recursului declarat de Tudor Bunulu, împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, ca inadmisibil (f.d. 114/122).

Complețul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Tudor Bunulu, împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Tudor Bunulu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Tudor Bunulu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de Tudor Bunulu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Tudor Bunulu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Tudor Bunulu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă